

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૬૯૦/૨૦૧૨

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યામુર્તિ સુશ્રી અભિલાષા કુમારી

અને

માનનીય ન્યામુર્તિ શ્રી એ. જે. શાસ્ત્રી

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?	હા.
૨.	પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.

જ.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.
----	---	-----

સુરસિંગ શુક્લાભાઈ બામને અપીલકર્તા(ઓ)
વિરુદ્ધ
ગુજરાત રાજ્ય સામાવાળા(ઓ)

ઉપસ્થિત રહ્યા :

એચ. સી. એલ. એસ. સમિતિ, અપીલકર્તા માટે વકીલ શ્રી જે. એમ. બુદ્ધભટ્ટી,
અપીલકર્તા માટે વકીલ

શ્રી રોનક રાવલ, સામાવાળા માટે અધિક સરકારી વકીલ

કોરમ: માનનીય ન્યાયમુર્તિ સુશ્રી અભિલાષા કુમારી

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી એ.જે. શાસ્ત્રી

તારીખ:૧૪/૦૭/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા :માનનીય ન્યાયમુર્તિ સુશ્રી અભિલાષા કુમારી)

૧. આ અપીલમાં પડકાર એ ૨૭.૦૩.૨૦૧૨ ના ચુકાદા અને આદેશને છે, જે સેશન્સ કેસ નં.૧૦૮/૨૦૧૧ માં વિદ્વાન પમા (એડહોક) અધિક સત્ર ન્યાયધિશ, સુરત દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં અપીલકર્તા (મૂળ આરોપી) ને ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ ("આઈ. પી. સી".) ની કલમ ૩૦૫ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો છે અને આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી છે.

૨. લાલસિંગ રણજાભાઈ તારોલે દ્વારા દાખલ કરાયેલ તારીખ ૧૯.૪.૨૦૧૧ ને સુસંગત આધારિત ફરિયાદી પક્ષનો કેસ નીચે મુજબ છે:

સવારે લગભગ ૮ વાગ્યે ફરિયાદી તેની મજૂરોની ટીમ સાથે શેરડી કાપવાના હેતુથી અરવિંદભાઈ કાઠિયાવાડીના શેરડીના ખેતરમાં આવ્યો હતો. તેઓ આખો દિવસ શેરડી કાપવાનું કામ કરતા અને સાંજે લગભગ ૭ વાગ્યે તેઓએ ટ્રક નં. જીઆરવી-૭૨૫૧ માં શેરડી ભરવાનું શરૂ કર્યું. ફરિયાદી અન્ય મજૂરો સાથે ટ્રકમાં શેરડી ભરવાનું કામ પણ કરતો હતો. રાત્રે લગભગ સાડા આઠ વાગ્યે ટ્રક શેરડીના ભારાથી લગભગ ભરાઈ ગઈ હતી અને માત્ર થોડું જ ભરવાનું કામ બાકી રહ્યું હતું. મૃતક જીકસિંગ સતારસિંગ ટ્રકના નીચેના ભાગમાંથી ટ્રકના ઉપરના ભાગમાં ઉભેલા આરોપીને શેરડી આપી રહ્યા હતા. તે સમયે, મૃતકે આરોપીને ઝડપથી કામ કરવા કહ્યું, જેનો આરોપીએ જવાબ આપ્યો કે તેમણે આખો દિવસ

તડકામાં કામ કર્યું છે અને તેઓ થાકી ગયા છે. આરોપીએ મૃતકને વધુમાં કહ્યું કે તેઓ ઉતાવળ ન કરે નહીંતર તેઓ બીમાર પડી જશે. આરોપી અને મૃતક વચ્ચે થોડી સામાન્ય વાતચીત થઈ હતી, જેના પર ફરિયાદીએ વધારે ધ્યાન આપ્યું ન હતું. મૃતકએ ફરીથી આરોપીઓને ઉતાવળ કરવાનું કહ્યું. આરોપીએ મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો, જેના પર મૃતકએ આરોપીને પૂછ્યું, "તમે મને મારશો કે શું?" ત્યારબાદ મૃતક ટ્રકના ઉપરના ભાગ સુધી ચઢવા લાગ્યો જ્યાં આરોપી ઊભો હતો. તે સમયે, આરોપી, જેમના હાથમાં "કોયટા" (શેરડી કાપવા માટે વપરાતું સાધન-જેને હવે પછી "દાતરડું" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) હતું, તેનાથી તેણે મૃતકના ગળાના ભાગ પર પ્રહાર કર્યો, જે નીચે પડી ગયો. ફરિયાદી અને ત્યાં હાજર અન્ય લોકોએ જોયું કે મૃતકનું મૃત્યુ થયું હતું. ત્યારપછીના ઘોંઘાટમાં આરોપી મેદાનમાંથી ભાગી ગયો હતો. ફરિયાદી અને અન્ય મજૂરો તેને પકડવા માટે આરોપીની પાછળ દોડી ગયા હતા પરંતુ તે ભાગી ગયો હતો. ત્યારબાદ ફરિયાદી ખેતરમાં પરત ફર્યો હતો અને પોલીસને બોલાવવામાં આવી હતી. ઓલપાડ પોલીસ સ્ટેશનમાં ગુ. ર. નં. I-૪૫/૨૦૧૧ નામની એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી અને તપાસ તંત્ર સક્રિય બન્યું હતું. આરોપી સામે પૂરતી સામગ્રી મળતાં, આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આરોપપત્ર વિદ્વાન જ્યુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટની અદાલતમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આ કેસ સેશન્સ કોર્ટને સોંપવામાં આવ્યો હતો જ્યાં આરોપી સામે આંક-

કથી આરોપ ઘડવામાં આવ્યો હતો. તેના જવાબમાં આરોપીએ આરોપને નકારી કાઢ્યો હતો.

૩. ફરિયાદી પક્ષે પોતાનો કેસ સાબિત કરવા માટે પંદર સાક્ષીઓની તપાસ કરી અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું નેતૃત્વ કર્યું.

૪. ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ તેના નિવેદનમાં આરોપીએ જણાવ્યું હતું કે આરોપ ખોટો છે અને તેને ગુનામાં ખોટી રીતે ફસાવવામાં આવ્યો છે અને તે નિર્દોષ છે.

૫. રેકૉર્ડ પરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કર્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટ એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે આરોપી સામે ભારતીય દંડ સંહિતા ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો શંકાથી પર સાબિત થયો છે અને તેને આજીવન કેદની સજા ફટકારી હતી. ઉપર જણાવેલ ચુકાદાથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તા આ અદાલત સમક્ષ ઉપસ્થિત થયા છે.

૬. શ્રી જે.એમ.બુદ્ધભટ્ટી, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે, અમારી સમક્ષ માત્ર એક જ રજૂઆત કરી છે, જેની અસર એ છે કે ફરિયાદી પક્ષની આગેવાની હેઠળના મૌખિક પુરાવાના અવલોકનથી, જે રીતે ઘટના બની હતી તેનો અંદાજ લગાવી

શકાય છે, તે સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તાનો મૃતકની હત્યા કરવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો. આ ઘટના અચાનક ઘટી હતી અને કોઈપણ પૂર્વઆયોજન અથવા મારી નાખવાના ઇરાદા વગર, તેમની વચ્ચે થયેલી બોલાચાલીની ગરમાગરમીમાં આરોપી દ્વારા મૃતક પર એક જ ઘા કરવામાં આવ્યો હતો. આરોપીએ મૃતકનો કોઈ અનુચિત લાભ લીધો ન હતો અને ન તો તેણે અસામાન્ય અથવા ક્રૂર રીતે વર્તન કર્યું હતું. હકીકતમાં, ફરિયાદીની ઉલટ તપાસથી જાણવા મળે છે કે મૃતક જ હતો જેણે આરોપીને ગુસ્સે કર્યો હતો. જે રીતે આ ઘટના બની તે દર્શાવે છે કે જુસ્સાની ગરમીમાં, અચાનક ઝઘડામાં ફટકો પડ્યો હતો. તેથી, અપીલકર્તાનો કેસ સંપૂર્ણપણે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે. જેમ કે, અપીલકર્તાની દોષિતતાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૫ ને બદલે કલમ ૩૦૪ ભાગ ૧ અથવા ૨ હેઠળ બદલી શકાય છે.

૭. ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, નીચેના ચુકાદાઓ પર નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે:

(૧) ગુરમુખ સિંહ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય-(૨૦૧૦) ૨ એસ. સી. સી. (સી. આર. આઈ.) ૭૧૧:(૨૦૦૯)૧૫ એસસીસી ૬૩૫

(૨) બબન બંડુ પાટીલ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય-(૨૦૧૦) ૧ એસ. સી. સી.
(સી. આર. આઈ.) ૬૯૫:(૨૦૦૯)૧૨ એસસીસી ૬૮૫

૮. બીજી બાજુ, શ્રી રોનક રાવલ, વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલે રજૂઆત કરી છે કે કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ નો લાભ અપીલકર્તાને આપવામાં આવે તે યોગ્ય નથી. મૃતક ટ્રકમાં ભરવાની શેરડી આરોપીઓને સોંપી રહ્યો હતો. મૃતક નીચલા સ્થાને ઊભો હતો અને આરોપી ઊંચા સ્થાને ઊભો હતો. મૃતક તરફથી આરોપીઓને કોઈ ઉશ્કેરણી કરવામાં આવી નહોતી. માત્ર સામાન્ય વાતચીત થઈ હતી, જે બોલાચાલી તરફ દોરી ગઈ હતી. તે આરોપી હતો જેણે મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો હતો, જેના પર મૃતકએ કહ્યું હતું કે "તમે મને મારશો કે શું?" જ્યારે મૃતક ટ્રક પર ચઢ્યો ત્યારે આરોપીએ મૃતકના ગળા પર સિકલ વડે હુમલો કર્યો અને ભાગી ગયો. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે આરોપીને ખબર હતી કે ગરદન પર માર મારવો, જે શરીરનો એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે, તે મૃતક માટે જીવલેણ સાબિત થશે. જો આરોપીનો મૃતકની હત્યા કરવાનો ઈરાદો ન હોત, તો તેણે મૃતકના ગળા પર પ્રહાર ન કર્યો હોત. તેથી, આરોપી તરફથી એવી જાણકારી હતી કે મૃતકના ગળા પર વાગવાથી જીવલેણ સાબિત થશે.

૯. તેમની રજૂઆતોને મજબૂત કરવા માટે, વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલે નીચેના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે:

(૧) અરુણ રાજ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ ઓઆરઅને અન્યો
(૨૦૧૦) ૬ એસસીસી ૪૫૭

(૨) વિશાલ સિંહ વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય-(૨૦૦૯) ૧૧ એસસીસી ૬૭૪

(૩) ધીરજભાઈ ગોરકભાઈ નાયક વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય-(૨૦૦૩) ૯
એસસીસી ૩૨૨

૧૦. વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે રજૂઆત કરી હતી કે વિશાલ સિંહ વિ. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન (ઉપરોક્ત) ના કેસની હકીકતો વર્તમાન કેસની હકીકતોને મળતી આવે છે, કારણ કે જ્યારે ઘટના ઘટી ત્યારે મૃતક પાસે કોઈ શસ્ત્ર નહોતું. વધુમાં, બોલાચાલી એટલી ગંભીર નહોતી કે આવી ઈજા પહોંચાડવામાં આવે જે જીવલેણ સાબિત થાય. તેથી, આ અદાલત આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ને અપવાદ ૪ નો લાભ આપીને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૩ હેઠળ અપીલકર્તાની દોષિતતામાં દખલ કરી શકશે નહીં.

૧૧. ઉપરોક્ત તથ્યાત્મક અને કાયદાકીય પાસાઓની પૃષ્ઠભૂમિમાં, રેકૉર્ડ પરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ માટે ટૂંકમાં જાહેરાત કરવી ફળદાયી રહેશે.

૧૨. પીડબ્લ્યુ૧ લાલસિંગ રણજાભાઈ તારોલે, જેની જુબાની આંક.૧૦ પર છે, તે ફરિયાદી છે અને આ ઘટનાનો નજરે જોનાર સાક્ષી છે.તે ફરિયાદી પક્ષનો મુખ્ય સાક્ષી પણ છે જેણે આ ઘટનાનું વિગતવાર વર્ણન કર્યું છે.તેમણે જણાવ્યું છે કે ઘટનાના દિવસે તેઓ તેમની મજૂરોની ટીમ સાથે ૮ થી કામ કરી રહ્યા હતા:૦૦ હું અરવિંદભાઈના ખેતરમાં શેરડી કાપું છું. લગભગ ૭ વાગ્યે ૮:૦૦ સાંજે જે ટ્રકમાં શેરડીનું પરિવહન થવાનું હતું તે આવી પહોંચી.તેઓએ ટ્રકમાં શેરડી ભરવાનું શરૂ કર્યું.મૃતક તે મજૂરોમાંનો એક હતો જે ટ્રકમાં શેરડીના બંડલ ભરી રહ્યો હતો.મૃતકએ આરોપીને ઉતાવળ કરવા અને શેરડીને ટ્રકમાં ભરવાનું કહ્યું, જેના પર આરોપીએ જવાબ આપ્યો કે તે ઉતાવળ કરી શકતો નથી કારણ કે તે બીમાર પડી જશે.આરોપી અને મૃતક વચ્ચે નાની બોલાચાલી થઈ હતી.આરોપીએ કહ્યું, "તમે મને મારશો કે શું?" "ત્યારબાદ મૃતક ટ્રક પર ચઢવા લાગ્યો હતો.આરોપીએ મૃતકના ગળામાં હાથમાં રહેલી સિકલ વાગી હતી, જેના કારણે મૃતકનું મોત થયું હતું અને આરોપી ભાગી ગયો હતો.

૧૩. તેના કોસસેક્સેમિનેશનમાં, આ સાક્ષી જણાવે છે કે આરોપી અને મૃતક વચ્ચે ઝઘડો થયો હતો અને મૃતકએ આરોપીને ગુસ્સે કર્યો હતો, જોકે તેણે વપરાયેલા ચોક્કસ શબ્દો સાંભળ્યા ન હતા.

૧૪. મૃતકની પત્ની લલિતા ઉર્ફે લતા જિર્કિંગ બામનેની આંક.૧૨ પર ફરી. પક્ષના સાક્ષી નં.૨ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી છે.તેણી આ ઘટનાની સાક્ષી નથી અને ફરી. પક્ષના સાક્ષી નં.૧ પાસેથી તે વિશે જાણ થઈ, જેમણે તેને લગભગ ૧૦:૦૦ વાગ્યે જાણ કરી પી. એમ. કે જ્યારે શેરડી ટ્રકમાં ભરવામાં આવી રહી હતી, ત્યારે આરોપીએ મૃતકની હત્યા કરી હતી, જેને સિકલથી ગરદન પર ઈજાઓ થઈ હતી.

૧૫. અન્ય મહત્વપૂર્ણ ફરિયાદી સાક્ષી તે ફરી. પક્ષના સાક્ષી નં.૩, મૃતકના ભાઈ રેવિંગ સત્તારસિંગ બામને છે, જેની જુબાની આંક.૧૩ પર છે.તેઓ ઘટના સ્થળે હાજર હતા અને ઘટનાના સાક્ષી બન્યા હતા.તેઓ જણાવે છે કે ઘટનાના દિવસે તેમના દ્વારા ટ્રકમાં શેરડીના બંડલ ભરવામાં આવી રહ્યા હતા.તેનો ભાઈ, મૃતક, તેની નજીક ઊભો હતો અને આ સાક્ષી દ્વારા મૃતકને બંડલ આપવામાં આવી રહ્યા હતા.આરોપી ટ્રકના ઉપરના ભાગ પર ઊભો હતો.મૃતકએ આરોપીને કહ્યું કે તેણે ઉતાવળ કરવી જોઈએ અને આરોપીએ મૃતકના ગળા પર સિકલનો ઘા માર્યો અને ભાગી ગયો.મૃતકનું ઘટનાસ્થળે જ મોત થયું હતું.

૧૬. ઉલટ તપાસમાં, આ સાક્ષી એ સૂચનને નકારી કાઢે છે કે અંધારું હતું અને તે કંઈપણ જોઈ શકતો ન હતો.તે કબૂલ કરે છે કે તેના ભાઈની હત્યા પહેલા ઉતાવળમાં કામ કરવાની વાતો થતી હતી, જેના કારણે ઝઘડો થયો હતો પરંતુ

ઝઘડો થયો તે પહેલાં મૃતકની હત્યા કરવામાં આવી હતી.તે ફરીથી જણાવે છે કે તે સાચું છે કે કોઈ ઝઘડો થયો ન હતો.

૧૭. ટૂકના ડ્રાઈવર અમરસિંહ નાગિનભાઈ ચૌધરી, જેમાં શેરડી ભરવામાં આવી રહી હતી, તેની આંક-૧૪ પર ફરી. પક્ષના સાક્ષી નં.૪ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી છે. તેમણે પ્રતિકૂળ વલણ અપનાવ્યું છે અને ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો નથી.પીડબ્લ્યુ ૫, રાજારામ ખાડિયાભાઈ રાવત, જેની જુબાની આંક.૧૫ પર છે, તે પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપતો નથી અને તેને પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.તેવી જ રીતે, પી. ડબ્લ્યુ. ૬ પ્રકાશભાઈ બાલુભાઈ પટેલ, ગુનાના સ્થળના પંચ સાક્ષી, જેમની જુબાની આંક.૧૬ પર છે, તેમને પણ પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.આવો જ કિસ્સો પીડબ્લ્યુ ૭ રાજેશભાઈ અર્જુનભાઈ પટેલનો છે, જેમની તપાસ આંક.૧૮ ખાતે કરવામાં આવી હતી, જેઓ ગુનાના સ્થળના પંચનામાના અન્ય પંચ સાક્ષી છે અને પીડબ્લ્યુ ૮ બબન ખંડેરાવ પાટીલ, જેમની જુબાની આંક.૨૦ ખાતે છે, જેઓ પંચનામાના પંચ સાક્ષી છે.આ તમામ સાક્ષીઓને પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે અને તેઓએ ફરિયાદી પક્ષના કેસને બિલકુલ સમર્થન આપ્યું નથી.ઇન્કવેસ્ટ પંચનામાના બીજા પંચ સાક્ષી, પીડબ્લ્યુ ૯ રામૂભાઈ ગોવિંદભાઈ વસાવા (આંક.૨૨) પણ પ્રતિકૂળ બની ગયા છે અને તેમના પુરાવા પર કંઈ જ વળતું નથી.પીડબ્લ્યુ ૧૧, દત્તભાઈ નટવરભાઈ સયાનિયા, જેમની જુબાની આંક.૨૭ પર છે, તે મૃતકના

કપડાંની વસૂલાતનો પંચ સાક્ષી છે.તેણે ફરિયાદી પક્ષના નિવેદનને સમર્થન આપ્યું નથી અને તેથી તેને પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.પીડબ્લ્યુ ૧૨ રાજેશભાઈ જગુભાઈ પટેલ મૃતકના કપડાંની વસૂલાતના અન્ય પંચ સાક્ષી છે.તેમની જુબાની આંક.૨૯ પર છે.તેને પણ શત્રુ જાહેર કરવામાં આવ્યો છે.પી. ડબલ્યુ. ૧૩ વનમાલીભાઈ બાલુભાઈ સુરતી, પંચનામાના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક, ગુનાના હથિયારની શોધના આંક.૩૩ પર જુબાની આપી છે.તે એક પ્રતિકૂળ સાક્ષી પણ છે.

૧૮. જે સાક્ષીઓના નિવેદનો પર ફરિયાદી પક્ષે આધાર રાખ્યો છે તેમાંથી એક સાક્ષી પી. ડબલ્યુ. ૧૦ડો. પંકજ જિણાભાઈ ગામિત છે, જેમના નિવેદનો આંક- ૨૩ પર જોવા મળે છે. તે તે ડૉક્ટર છે જેણે મૃતકના શરીરનું પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું હતું. તેઓ શરીરની સ્થિતિનું વર્ણન કરે છે અને જણાવે છે કે મૃતકના જમણા હાથની ગરદન પર દાઢી અને પાંસળી વચ્ચે તીક્ષ્ણ કટીંગ સાધન સાથે ઘા હતો, જેની લંબાઈ ૪ ઇંચ, પહોળાઈ ૧.૫ ઇંચ અને ઊંડાઈ ૧ ઇંચ હતી. મૃતકના શરીર પર અન્ય કોઈ ઈજા મળી નથી. મૃતકની ગરદન પર ઈજા થવાથી રક્ત વાહિની ઉઝરડા થઈ ગઈ હતી અને તેના પરિણામે થયેલા આઘાતને કારણે મૃતકનું મૃત્યુ થયું હતું.

૧૯. ઉલટ તપાસમાં, આ સાક્ષી, ગુનાનું હથિયાર બતાવ્યા પછી, તે સૂચનને નકારી કાઢે છે કે તે તીક્ષ્ણ અને તીક્ષ્ણ નથી. તેઓ પુનરાવર્તન કરે છે કે મૃતકને થયેલી ઈજા તીક્ષ્ણ કર્ટીંગ સાધન દ્વારા થઈ છે જેનો પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. તે વધુ વિગતવાર જણાવે છે કે ઉઝરડાના ઘાના પરિણામે રક્તવાહિની કાપવામાં આવી છે.ડૉક્ટરે શોધી કાઢ્યું છે કે મૃતકને થયેલી ઈજા સામાન્ય રીતે મૃત્યુનું કારણ બનવા માટે પૂરતી છે.તે એ સૂચનને નકારી કાઢે છે કે તેણે પોસ્ટમોર્ટમ કરતી વખતે ગુનાનું હથિયાર જોયું છે.

૨૦. પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ આંક.૨૫ પર છે, જેમાં મૃતકને થયેલી ઈજાનું વર્ણન કોલમ નં.૧૭ માં નીચે મુજબ કરવામાં આવ્યું છે:

જમણા પાસાના હડપચીના ભાગથી જમણા પાસાના અક્ષક ના ઉપરના ભાગના મધ્યમાં ગળાના જમણા ભાગ પર આશરે ૪ ઇંચ લાંબો, ૧-૧/૨ ઇંચ પહોળો અને ૧ ઇંચ ઊંડો તીક્ષ્ણ કાપવાનો ઘા....”

પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં જણાવ્યા મુજબ મૃત્યુનું કારણ "તીક્ષ્ણ કર્ટીંગ સાધનને કારણે ગરદનના મુખ્ય જહાજને ઈજા થવાને કારણે હેમોરેજિક આંચકો" ને કારણે છે.આ જ કારણ મૃત્યુ પ્રમાણપત્રમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે.

૨૧. પીડબ્લ્યુ ૧૪ પોલીસ સ્ટેશન અધિકારી તારાબેન ઘોડુભાઈ ખેરનાર છે, જેમણે પોલીસ સ્ટેશનની ડાયરીમાં સમર્થન આપ્યું છે અને એફ. આઈ. આર. નોંધી છે. તે એક ઔપચારિક સાક્ષી છે અને તેના જુબાની પર કંઈ જ વળતું નથી.

૨૨. આ કેસના તપાસ અધિકારી પ્રતીપાલસિંહ અજિતસિંહ ઝાલાની આંક.૪૦ પર ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી નં.-૧૫ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી છે. તેઓ જણાવે છે કે જ્યારે તેઓ સ્થળ પર પહોંચ્યા ત્યારે તેમણે મૃતકનો મૃતદેહ ત્યાં પડેલો જોયો અને ફરિયાદી તેમજ ત્યાં હાજર અન્ય મજૂરોના નિવેદનો નોંધવાનું શરૂ કર્યું.તેમને જાણ કરવામાં આવી હતી કે આરોપી અને મૃતક વચ્ચે શેરડી ભરવાને લઈને ઝઘડો થયો હતો અને આરોપીએ મૃતકના ગળા પર સિકલનો ઘા માર્યો હતો, જેનું ઘટનાસ્થળે જ મોત થયું હતું.આ સાક્ષી જણાવે છે કે આરોપીએ હથિયાર જાહેર કરવાની પોતાની ઈચ્છા દર્શાવી હતી, તેથી, આંક.૩૦ પર ડિસ્કવરી પંચનામા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેના પર બે પંચ સાક્ષીઓએ હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.

૨૩. તેમની ઊલટતપાસમાં, તપાસ અધિકારીએ સ્વીકાર્યું છે કે ફરિયાદી મૃતકને ઓળખે છે. તેમણે એ વાતને નકારી કાઢી છે કે પંચનામા પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યા ન હતા અથવા તેમણે પહેલેથી જ પંચનામા તૈયાર કરી લીધા હતા અને તેને ઉપરોક્ત સાક્ષીઓની સહી માટે લાવ્યા હતા અને

તેમની સહી કરાવી હતી. તે એ સૂચનને નકારી કાઢે છે કે તેના દ્વારા અદાલતમાં લાવવામાં આવેલું અપરાધનું મુદ્દામાલ હથિયાર કાટમાળનો કાટવાળું ટુકડો છે અથવા તેણે આ મુદ્દામાલ "કબાડી" (ભંગારના વેપારી) પાસેથી ખરીદ્યું છે.

૨૪. મૃતક દ્વારા પહેરવામાં આવેલા કપડાં તેમજ ગુનાનું હથિયાર અને લોહીથી રંગાયેલી કાદવના નમૂના અને કાદવના નિયંત્રણના નમૂનાને એફએસએલને મોકલવામાં આવ્યા હતા. સેરોલોજીકલ રિપોર્ટ સૂચવે છે કે મૃતકની ટીશર્ટ, પેન્ટ અને અન્ડરગારમેન્ટ્સ મૃતકના બીચુપના લોહીથી રંગાયેલા હતા. ગુનાનું હથિયાર પણ બીચુપથી રંગાયેલું હતું. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી એવું લાગતું નથી કે આરોપીઓના કપડાં કાં તો જમ કરવામાં આવ્યા હતા અથવા એફએસએલને વિશ્લેષણ માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા.

૨૫. રેકૉર્ડ પર ઉપરોક્ત મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓની પ્રશંસા કર્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે, પંચ સાક્ષીઓ પ્રતિકૂળ બન્યા હોવા છતાં, ફરિયાદી પી. ડબલ્યુ. ૧ લાલસિંગ રણજાભાઈ તારોલે તેમજ મૃતકના ભાઈ પી. ડબલ્યુ. ૩ રેવિંસિંગ સત્તારસિંગ બામણેના પુરાવા, જે બંનેએ આ ઘટનાના સાક્ષી હતા, તે સાબિત કરવા માટે પૂરતા હતા કે મૃતકએ ટૂંકા ઝઘડા પછી આરોપીની ગરદન પર સિકલથી હુમલો કર્યો હતો અને મૃતકનું ઘટનાસ્થળે જ મૃત્યુ થયું હતું; તેથી, મૃતકને આરોપી દ્વારા મોતને ઘાટ ઉતારવામાં આવ્યો

હતો અને મૃત્યુ હત્યા હતી. ટ્રાયલ કોર્ટને એવું પણ જાણવા મળ્યું હતું કે શસ્ત્રની શોધના પંચનામાના પંચ સાક્ષીઓએ ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું ન હતું કારણ કે તેઓ પ્રતિકૂળ બની ગયા હતા, તેમ છતાં, તપાસ અધિકારીની જુબાની એ સાબિત કરવા માટે પૂરતી હતી કે હથિયાર આરોપીના કહેવા પર મળી આવ્યું હતું. ડૉક્ટરે જણાવ્યું છે કે મૃતકને થયેલી ઈજા ઉપરોક્ત હથિયારને કારણે થઈ હોઈ શકે છે, જે પાસાઓ ફરિયાદી પક્ષના કેસને પૂરતો ટેકો આપે છે. ટ્રાયલ કોર્ટે વધુ વિગતવાર જણાવ્યું છે કે જોકે પીડબ્લ્યુ ૧ મૃતકનો પિતરાઈ ભાઈ છે અને પીડબ્લ્યુ ૩ તેનો ભાઈ છે, તેમ છતાં, મૃતક સાથે કથિત ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓનો સંબંધ વધુ મહત્વનો નથી કારણ કે તેઓ કુદરતી સાક્ષીઓ છે જે સ્થળ પર હાજર હતા. તેઓ પણ મૃતક અને આરોપી જેવા જ કામમાં રોકાયેલા હતા, એટલે કે ટ્રકમાં શેરડીના બંડલ લોડ કરવાના. બંને પ્રત્યક્ષદર્શી છે અને તેમણે આ ઘટનાનું ઝીણવટપૂર્વક વર્ણન કર્યું છે. તેમની જુબાનીઓ, એકબીજાને સમર્થન આપે છે, તેથી તેમના પર અવિશ્વાસ કરવાનું અથવા તેમની જુબાનીને નકારી કાઢવાનું કોઈ કારણ નથી. ઉપરોક્ત તારણોના આધારે, ટ્રાયલ કોર્ટને જાણવા મળ્યું કે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરે છે કે આરોપી આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૩ હેઠળ સજાપાત્ર હત્યાના ગુના માટે દોષિત છે. ટ્રાયલ કોર્ટે ઉપરોક્ત ગુનાના અપીલકર્તાને દોષી ઠેરવ્યો હતો અને તેને આજીવન કેદની સજા ફટકારી હતી.

૨૬. આ અદાલત સમક્ષ, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે આરોપી દ્વારા મૃતકને સિકલ દ્વારા માર મારવાની હકીકતને નકારી નથી.તેમણે આ ઘટના બની હોવાનો પણ ઇનકાર કર્યો નથી.અપીલકર્તાનો કેસ, જેમ કે અમારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે, તે એ છે કે, આરોપીએ મૃતકના ગળા પર સિકલ વડે પ્રહાર કર્યો હતો, જેના પરિણામે મૃતકનું મૃત્યુ થયું હતું, જો કે, આ ઘટના આરોપી અને મૃતક વચ્ચે અચાનક થયેલા ઝઘડા પછી ક્ષણ અને જુસ્સાના ઉશ્કેરાટમાં બની હતી.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે આરોપીના મનમાં પૂર્વગ્રહ અથવા મૃતકને મારી નાખવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો. મૃતકને એક જ વાર મારવાનો આ કિસ્સો છે. આરોપીએ ક્રૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું નથી કારણ કે આરોપી દ્વારા માત્ર એક જ ફટકો મારવામાં આવ્યો છે. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ અનુસાર, આરોપી અપવાદ-જ નો લાભ મેળવવાને પાત્ર છે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ મુજબ, તેમના અનુસાર, આ હત્યાનો કેસ નથી, પરંતુ હત્યાના ગુનામાં દોષિત માનવવધનો કેસ છે. તેમની રજૂઆત મુજબ, ગુનાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૨ ને બદલે કલમ ૩૦૪, ભાગ I અથવા II હેઠળ એકમાં રૂપાંતરિત કરી શકાય છે.

૨૭. આ ઘટનાને નકારી કાઢવામાં આવી નથી અને આરોપી દ્વારા મૃતકના ગળા પર સિકલથી પ્રહાર કરવામાં આવ્યો છે, જેના પરિણામે તેનું મૃત્યુ થયું છે, તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હોવાથી, આ અદાલતને રજૂઆતની તપાસ કરવા માટે

બોલાવવામાં આવશે કે શું વર્તમાન કેસ કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવશે કે નહીં.

૨૮. આ અદાલત સમક્ષ એક ટૂંકો પ્રશ્ન જે નક્કી કરવા માટે આવે છે તે એ છે કે શું, વિશિષ્ટ તથ્યો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, કલમ ૩૦૫ હેઠળ અપીલકર્તાની દોષિતતાને સમર્થન આપવું જોઈએ, અથવા ઉપરોક્ત આઈપીસીની કલમ ૩૦૪ ભાગ I અથવા ભાગ II હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવે.

૨૯. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ નીચે મુજબ છે:

"૩૦૦.અહીં પછીના અપવાદરૂપ કિસ્સાઓ સિવાય હત્યા, જો જે કૃત્ય દ્વારા મૃત્યુ થયું હોય તે મૃત્યુના હેતુથી કરવામાં આવે તો, ગુનાહિત હત્યા એ હત્યા છે, અથવા

બીજું, જો તે શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાના ઈરાદાથી કરવામાં આવે છે, કારણ કે ગુનેગાર જાણે છે કે જે વ્યક્તિને નુકસાન થયું છે તે વ્યક્તિના મૃત્યુનું કારણ બની શકે છે, અથવા

ત્રીજું, જો તે કોઈ પણ વ્યક્તિને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાના ઈરાદાથી કરવામાં આવે અને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો ઈરાદો હોય તો તે સામાન્ય રીતે મૃત્યુનું કારણ બને તેટલું પૂરતું છે, અથવા

ચોથું, જો આ કૃત્ય કરનાર વ્યક્તિ જાણે છે કે તે એટલું તાત્કાલિક જોખમી છે કે તે મૃત્યુ અથવા એવી શારીરિક ઈજાનું કારણ બને છે કે જે મૃત્યુનું કારણ બને તેવી સંભાવના છે, અને મૃત્યુ અથવા ઉપરોક્ત ઈજા થવાનું જોખમ ઊભું કરવા માટે કોઈ બહાનું આપ્યા વિના આ કૃત્ય કરે છે."

૩૦. આ કલમમાં ચાર અપવાદો કોતરવામાં આવ્યા છે જે દર્શાવે છે કે કયા સંજોગોમાં ગુનાહિત હત્યા એ હત્યા નથી.વર્તમાન કિસ્સામાં, અપવાદ ૪ નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે, જે નીચે મુજબ છે:

"અપવાદ ૪-દોષિત માનવવધ એ હત્યા નથી જો તે અચાનક ઝઘડા પર જુસ્સાની ગરમીમાં અચાનક લડાઈમાં પૂર્વધારણા વિના અને ગુનેગાર દ્વારા અનુચિત લાભ લીધા વિના અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યા વિના કરવામાં આવે."

૩૧. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૪, જે સુસંગતતા પ્રાપ્ત કરશે જો કેસ અપવાદ ૪ હેઠળ આવતો હોવાનું જણાય, તો તે નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૩૦૪. ગુનાહિત હત્યા માટે સજા-જે કોઈ પણ હત્યાની રકમ ન હોય તેવી ગુનાહિત હત્યા કરે છે તેને આજીવન કેદની સજા કરવામાં આવશે, અથવા દસ વર્ષ સુધીની મુદત માટે કોઈ પણ વર્ણનની કેદની સજા કરવામાં આવશે, અને તે દંડને પણ જવાબદાર રહેશે, જો મૃત્યુ જે કાર્ય દ્વારા થાય છે તે મૃત્યુના હેતુથી કરવામાં આવે છે, અથવા મૃત્યુની શક્યતા હોય તેવી શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાના હેતુથી કરવામાં આવે છે, અથવા કોઈ પણ વર્ણનની કેદની સજા કે જે દસ વર્ષ સુધી વિસ્તરી શકે છે, અથવા દંડ સાથે, અથવા બંને સાથે, જો આ કાર્ય એ જાણકારી સાથે કરવામાં આવે છે કે તે મૃત્યુનું કારણ બની શકે છે, પરંતુ કોઈ પણ સજા વિના. હેતુ અથવા મૃત્યુનું કારણ બનવું, અથવા આવી શારીરિક ઈજા પહોંચાડવી કે જે મૃત્યુનું કારણ બને તેવી શક્યતા છે.”

૩૨. આ તબક્કે, કલમ ૪ થી કલમ ૩૦૦ ના અપવાદને લાગુ કરવા માટે જરૂરી ઘટકોની તપાસ કરવી યોગ્ય રહેશે.

૩૩. સુરૈન સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય-(૨૦૧૭) ૫ એસ. સી. સી. ૭૯૬ના કેસમાં તાજેતરના ચુકાદામાં, સુપ્રીમ કોર્ટે કલમ ૩૦૦ના અપવાદ ૪ સંબંધિત કાયદાના સિદ્ધાંતો અને આપેલ કેસને તેના કાર્યક્ષેત્રમાં લાવવા માટે જરૂરી ઘટકોની ચર્ચા કરી છે.ચુકાદાનો સંબંધિત અંશ અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

“૧૩. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ નો અપવાદ ૪ કોઈપણ પૂર્વગ્રહની ગેરહાજરીમાં લાગુ પડે છે.અપવાદના શબ્દોમાંથી જ આ ખૂબ જ સ્પષ્ટ છે.અપવાદ એવું માને છે કે અચાનક ઝઘડા પર જુસ્સાની ગરમીથી અચાનક લડાઈ શરૂ થશે.કલમ ૩૦૦ આઈ. પી. સી. નો ચોથો અપવાદ અચાનક લડાઈમાં કરવામાં આવેલા કૃત્યોને આવરી લે છે.ઉપરોક્ત અપવાદ પ્રથમ અપવાદ દ્વારા આવરી લેવામાં ન આવતા ઉશ્કેરણીના કેસ સાથે સંબંધિત છે, જેના પછી તેનું સ્થાન વધુ યોગ્ય હોત.આ અપવાદ એક જ સિદ્ધાંત પર આધારિત છે, કારણ કે બંનેમાં પૂર્વગ્રહની ગેરહાજરી છે.પરંતુ, જ્યારે અપવાદ ૧ ના કિસ્સામાં સ્વનિયંત્રણનો સંપૂર્ણ અભાવ છે, અપવાદ ૪ ના કિસ્સામાં, ત્યાં માત્ર જુસ્સાની ગરમી છે જે પુરુષોના શાંત તર્કને ઢાંકી દે છે અને તેમને એવા કાર્યો કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે જે તેઓ અન્યથા નહીં કરે.અપવાદ ૧ ની જેમ અપવાદ ૪ માં ઉશ્કેરણી છે, પરંતુ કરવામાં આવેલી ઈજા તે ઉશ્કેરણીનું સીધું પરિણામ નથી.હકીકતમાં, અપવાદ ૪ એવા કિસ્સાઓ સાથે વ્યવહાર કરે

છે જેમાં ફટકો પડ્યો હોવા છતાં, અથવા વિવાદના મૂળમાં અથવા કોઈ પણ રીતે ઝઘડો થયો હોવા છતાં કોઈ ઉશ્કેરણી આપવામાં આવી હોય, તેમ છતાં બંને પક્ષોનું અનુગામી વર્તન તેમને અપરાધના સંદર્ભમાં સમાન ધોરણે મૂકે છે."અચાનક લડાઈ" નો અર્થ પરસ્પર ઉશ્કેરણી અને બંને પક્ષો પર પ્રહાર થાય છે.પછી કરવામાં આવેલી હત્યા સ્પષ્ટ રીતે એકતરફી ઉશ્કેરણી માટે શોધી શકાતી નથી, ન તો આવા કિસ્સાઓમાં સમગ્ર દોષ એક બાજુ મૂકી શકાય છે.જો એમ હોય તો, વધુ યોગ્ય રીતે લાગુ પડતો અપવાદ અપવાદ ૧ હશે.લડવા માટે અગાઉ કોઈ વિચાર-વિમર્શ કે સંકલ્પ નથી.અચાનક લડાઈ થાય છે, જેના માટે બંને પક્ષોને લગભગ દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે.એવું હોઈ શકે છે કે તેમાંથી એક તેને શરૂ કરે છે, પરંતુ જો બીજાએ તેને તેના પોતાના વર્તનથી ઉશ્કેર્યું ન હોત તો તેણે તેટલું ગંભીર વળાંક ન લીધો હોત.પછી પરસ્પર ઉશ્કેરણી અને ઉશ્કેરણી થાય છે, અને દરેક લડવૈયા સાથે જોડાયેલા દોષનો હિસ્સો વહેંચવો મુશ્કેલ છે.

૧૪. જો મૃત્યુ (અ) પૂર્વગ્રહ વિના, (બ) અચાનક લડાઈમાં, (ક) અપરાધીઓએ અનુચિત લાભ ઉઠાવ્યા વિના અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું વિના, અને (ડ) લડાઈ માર્યા ગયેલા વ્યક્તિ સાથે થઈ હોવી જોઈએ, તો અપવાદ ૪ ની મદદ લઈ શકાય છે.કેસને

અપવાદ ૪ ની અંદર લાવવા માટે તેમાં ઉલ્લેખિત તમામ ઘટકો શોધવા જોઈએ.એ નોંધવું જોઈએ કે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ માં થતી "લડાઈ" આઈ. પી. સી. માં વ્યાખ્યાયિત નથી. લડાઈ કરવા માટે બે લે છે.જુસ્સાની ગરમી માટે જરૂરી છે કે જુસ્સો શાંત થવા માટે કોઈ સમય ન હોવો જોઈએ અને આ કિસ્સામાં, પક્ષોએ શરૂઆતમાં મૌખિક તકરારને કારણે પોતાને ગુસ્સે કર્યા હતા.લડાઈ એ બે અને વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેની લડાઈ છે, પછી ભલે તે હથિયારો સાથે હોય કે વગર.શું અચાનક ઝઘડો માનવામાં આવશે તે અંગે કોઈ સામાન્ય નિયમ ઉચ્ચારવો શક્ય નથી.તે હકીકતનો પ્રશ્ન છે અને ઝઘડો અચાનક થાય છે કે નહીં તે દરેક કેસની સાબિત હકીકતો પર આધાર રાખે છે.અપવાદ ૪ ની અરજી માટે, તે બતાવવા માટે પૂરતું નથી કે અચાનક ઝઘડો થયો હતો અને કોઈ પૂર્વધારણા નહોતી.તે આગળ બતાવવું આવશ્યક છે કે ગુનેગારએ અનુચિત લાભ લીધો નથી અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું નથી.જોગવાઈમાં વપરાયેલ "અનુચિત લાભ" શબ્દનો અર્થ "અયોગ્ય લાભ" થાય છે.

૧૫. એપીના રાજ્યમાં વિ.રાયવરપુ પુત્રવ્યા અને અન્ય (૧૯૭૬) ૪ એસ. સી. સી. ૩૮૨, આ અદાલતે કલમ ૩૦૨ અને કલમ ૩૦૪

વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવતી વખતે નીચે મુજબ ધાર્યું હતું:(એસસીસી પીપી.૩૮૬ & ૩૮૮૮૯, પરિચ્છેદ ૧૨ અને ૨૧)

“૧૨. દંડ સંહિતાની યોજનામાં, "ગુનાહિત હત્યા" એ જાતિ છે અને "હત્યા" તેની પ્રજાતિ છે.તમામ "હત્યા" એ "ગુનાહિત હત્યા" છે પરંતુ તેનાથી ઊલટું નથી.સામાન્ય રીતે કહીએ તો, "હત્યાની વિશેષ લાક્ષણિકતાઓ" વિના "ગુનાહિત હત્યા" એ "ગુનાહિત હત્યા છે જે હત્યાને સમકક્ષ નથી".સજા નક્કી કરવાના હેતુથી, આ સામાન્ય ગુનાની ગંભીરતાને પ્રમાણસર, સંહિતા વ્યવહારીક રીતે ગુનાહિત હત્યાના ત્રણ સ્તરને માન્યતા આપે છે.પ્રથમ છે, જેને "પ્રથમ સ્તરની દોષિત હત્યા" કહી શકાય.આ ગુનાહિત હત્યાનું સૌથી મોટું સ્વરૂપ છે, જેને કલમ ૩૦૦માં "હત્યા" તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે.બીજાને "સેકન્ડ ડિગ્રીની ગુનાહિત હત્યા" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.આ કલમ ૩૦૪ના પ્રથમ ભાગ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર છે.પછી, "થર્ડ ડિગ્રીની ગુનાહિત હત્યા" છે.આ ગુનાહિત હત્યાનો સૌથી નીચો પ્રકાર છે અને તેના માટે આપવામાં આવેલી સજા પણ ત્રણ શ્રેણીઓ માટે આપવામાં આવેલી સજાઓમાં સૌથી ઓછી છે.આ ડિગ્રીની દોષિત હત્યા કલમ ૩૦૪ ના બીજા ભાગ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર છે.

* * *

૨૧. ઉપરોક્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાંથી, એવું બહાર આવે છે કે જ્યારે પણ અદાલતનો સામનો આ પ્રશ્ન સાથે કરવામાં આવે છે કે શું ગુનો "હત્યા" છે કે "ગુનાહિત હત્યા જે હત્યા સમાન નથી", ત્યારે કેસની હકીકતો પર, તે ત્રણ તબક્કામાં સમસ્યાનો સંપર્ક કરવા માટે અનુકૂળ રહેશે. પ્રથમ તબક્કે ધ્યાનમાં લેવાનો પ્રશ્ન એ હશે કે શું આરોપીએ એવું કૃત્ય કર્યું છે કે જે કરીને તેણે બીજાનું મૃત્યુ કરાવ્યું હોય. આરોપીના કૃત્ય અને મૃત્યુ વચ્ચેના આવા કારણભૂત જોડાણનો પુરાવો, આરોપીનું તે કૃત્ય કલમ ૨૯૯ માં વ્યાખ્યાયિત "ગુનાહિત હત્યા" સમાન છે કે કેમ તે ધ્યાનમાં લેવા માટે બીજા તબક્કા તરફ દોરી જાય છે. જો આ પ્રશ્નનો જવાબ પ્રથમ દૃષ્ટિએ નકારાત્મકમાં જોવા મળે છે, તો દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૦ ની કામગીરીને ધ્યાનમાં લેવાનો તબક્કો પહોંચી ગયો છે. આ તે તબક્કો છે કે જેના પર અદાલતે નક્કી કરવું જોઈએ કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા સાબિત થયેલા તથ્યો કેસને કલમ ૩૦૦ માં સમાવિષ્ટ "હત્યા" ની વ્યાખ્યાના ચાર કલમોમાંથી કોઈપણના દાયરામાં લાવે છે કે કેમ. જો આ પ્રશ્નનો જવાબ નકારાત્મક હોય, તો કલમ ૨૯૯ની બીજી કે ત્રીજી કલમ લાગુ પડે છે કે કેમ તેના આધારે કલમ

૩૦૪ના પ્રથમ કે બીજા ભાગ હેઠળ અનુક્રમે સજાપાત્ર ગુનો
"હત્યાને સમકક્ષ ન હોય તેવી ગુનાહિત હત્યા" હશે.જો આ પ્રશ્ન
પોઝિટિવમાં જોવા મળે છે, પરંતુ કેસ કલમ ૩૦૦ માં ગણેલા
કોઈપણ અપવાદોની અંદર આવે છે, તો પણ ગુનો દંડ સંહિતાની
કલમ ૩૦૪ ના પ્રથમ ભાગ હેઠળ સજાપાત્ર, "હત્યાની રકમ ન હોય
તેવી ગુનાહિત હત્યા" હશે."

૩૪. અર્જુન અને અન્ય વિરુદ્ધ છત્તીસગઢ રાજ્ય-(૨૦૧૭) ૩ એસ. સી. સી.
૨૪૭ના તાજેતરના અન્ય એક કેસમાં, સુપ્રીમ કોર્ટે કલમ ૩૦૦ના અપવાદ જના
આહ્વાનને લગતા કાયદાના જરૂરી સિદ્ધાંતો નિર્ધારિત કર્યા છે.સંખ્યાબંધ કેસોને
ધ્યાનમાં લીધા પછી, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

"૨૦. આ અપવાદ જ નો ઉપયોગ કરવા માટે, જે જરૂરિયાતો પૂરી
કરવાની છે તે આ અદાલત દ્વારા સુરિન્દર કુમાર વિરુદ્ધ ચુ. ટી.,
ચંદીગઢ-(૧૯૮૯) ૨ એસ. સી. સી. ૨૧૭ માં નક્કી કરવામાં આવી
છે, તે નીચે મુજબ સમજાવવામાં આવી છે:(એસસીસી p.૨૨૦, પેરા
૭)

“૭. આ અપવાદને લાગુ કરવા માટે ચાર જરૂરિયાતો પૂરી થવી જોઈએ, એટલે કે, (i) તે અચાનક લડાઈ હતી; (ii) કોઈ પૂર્વધારણા નહોતી; (iii) આ કૃત્ય જુસ્સાની ગરમીમાં કરવામાં આવ્યું હતું; અને (iv) હુમલાખોરે કોઈ અનુચિત લાભ લીધો ન હતો અથવા ફૂર રીતે કામ કર્યું ન હતું.ઝઘડાનું કારણ સુસંગત નથી અને ન તો તે સુસંગત છે કે કોણે ઉશ્કેરણીની રજૂઆત કરી હતી અથવા હુમલો શરૂ કર્યો હતો.ઘટના દરમિયાન થયેલા જખમોની સંખ્યા નિર્ણાયક પરિબલ નથી પરંતુ મહત્વની બાબત એ છે કે ઘટના અચાનક અને પૂર્વયોજિત ન હોવી જોઈએ અને અપરાધીએ ગુસ્સામાં કામ કર્યું હોવું જોઈએ.અલબત્ત, અપરાધીએ કોઈ અનુચિત લાભ લીધો ન હોવો જોઈએ અથવા ફૂર રીતે કામ કર્યું ન હોવું જોઈએ.જ્યાં, અચાનક ઝઘડો થાય ત્યારે, ક્ષણની ગરમીમાં વ્યક્તિ એક હથિયાર ઉપાડે છે જે ઉપયોગી છે અને ઈજાઓનું કારણ બને છે, જેમાંથી એક જીવલેણ સાબિત થાય છે, તે આ અપવાદનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જો તેણે ફૂરતાથી કામ ન કર્યું હોય.”

૨૧. આગળ અરુમુગમ વિ. રાજ્ય-(૨૦૦૮) ૧૫ એસ. સી. સી. ૫૯૦ માં, કાયદાના પ્રસ્તાવના સમર્થનમાં કે જો મૃત્યુ થાય તો કયા સંજોગોમાં આઈ. પી.

સી. ની કલમ ૪ થી કલમ ૩૦૦ નો અપવાદ લાગુ કરી શકાય છે, તે નીચે મુજબ સમજાવવામાં આવ્યું છે:(એસસીસી p.૫૯૬, પેરા ૯)

"૯..... '૧૮.જો મૃત્યુ (અ) પૂર્વગ્રહ વિના; (બ) અચાનક લડાઈમાં; (ક) અપરાધીએ અનુચિત લાભ ઉઠાવ્યા વિના અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યા વિના; અને (ડ) લડાઈ માર્યા ગયેલા વ્યક્તિ સાથે થઈ હોવી જોઈએ, તો અપવાદ ૪ ની મદદ લઈ શકાય છે.કેસને અપવાદ ૪ ની અંદર લાવવા માટે તેમાં ઉદ્દેખિત તમામ ઘટકો શોધવા જોઈએ.એ નોંધવું જોઈએ કે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ માં થતી "લડાઈ" ને દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ માં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી નથી.લડાઈ કરવા માટે બે લે છે.જુસ્સાની ગરમી માટે જરૂરી છે કે જુસ્સો શાંત થવા માટે કોઈ સમય ન હોવો જોઈએ અને આ કિસ્સામાં, પક્ષોએ શરૂઆતમાં મૌખિક તકરારને કારણે પોતાને ગુસ્સે કર્યા હતા.લડાઈ એ બે અને વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેની લડાઈ છે, પછી ભલે તે હથિયારો સાથે હોય કે વગર.શું અચાનક ઝઘડો માનવામાં આવશે તે અંગે કોઈ સામાન્ય નિયમ ઉચ્ચારવો શક્ય નથી.તે હકીકતનો પ્રશ્ન છે અને ઝઘડો અચાનક થાય છે કે નહીં તે દરેક કેસની સાબિત હકીકતો પર આધાર રાખે છે.અપવાદ ૪ ની અરજી માટે,

તે બતાવવા માટે પૂરતું નથી કે અચાનક ઝઘડો થયો હતો અને કોઈ પૂર્વધારણા નહોતી.તે આગળ બતાવવું આવશ્યક છે કે ગુનેગારએ અનુચિત લાભ લીધો નથી અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું નથી.જોગવાઈમાં વપરાયેલ "અનુચિત લાભ" શબ્દનો અર્થ "અયોગ્ય લાભ" થાય છે."

૨૨. પીડબ્લ્યુ ડના સંસ્કરણ અને અન્ય સાક્ષીઓના પ્રત્યક્ષદર્શીઓના અહેવાલ મુજબ, આરોપીઓના હાથમાં હથિયારો હતા, પરંતુ સાક્ષીઓ દ્વારા વર્ણવવામાં આવેલી ઘટનાઓનો ક્રમ દર્શાવે છે કે અચાનક લડાઈમાં બોલાચાલી દરમિયાન હથિયારોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને ત્યાં કોઈ પૂર્વધારણા નહોતી.પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં પ્રતિબિંબિત થયેલી ઇજાઓ એ પણ સૂચવે છે કે અપીલકર્તાઓએ "અનુચિત લાભ" લીધો નથી અથવા ફૂર રીતે કામ કર્યું નથી.તેથી, હકીકતમાં, આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ હેઠળ અપવાદ ૪ આકર્ષાય છે.આ ઘટના અચાનક લડાઈમાં બની હતી કારણ કે અપીલકર્તાઓ આઈપીસીની કલમ ૩૦૦ અપવાદ ૪ હેઠળ લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૨૩. જ્યારે અને જો કોઈ હેતુ અને જ્ઞાન હોય, તો તે જ કલમ ૩૦૪ ભાગ I આઈ. પી. સી. નો કેસ હશે અને જો તે માત્ર જ્ઞાનનો કેસ છે અને હત્યા અને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો ઇરાદો નથી, તો તે જ કલમ ૩૦૪ ભાગ II આઈ. પી. સી. નો કેસ હશે. માથા પર ઈજાઓ/ઉઝરડા ઘા એટલે કે જમણા પેરિએટલ પ્રદેશ અને જમણા ટેમ્પોરલ પ્રદેશ અને ઓસીસિસ્ટલ પ્રદેશ, ઈજાઓ સૂચવે છે કે અપીલકર્તાઓને ઈજાઓ પહોંચાડવાનો ઇરાદો અને જ્ઞાન હતું અને આમ તે કલમ ૩૦૪ ભાગ I આઈ. પી. સી. હેઠળ આવતો કેસ હશે. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચીને કલમ ૩૦૨ હેઠળ અપીલકર્તાઓની દોષિતતાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૪ ભાગ ૧ હેઠળ સુધારવામાં આવી છે. રેકૉર્ડ પરના જેલ કસ્ટડી પ્રમાણપત્રો અનુસાર, અપીલકર્તાઓએ ૨૩૨૦૧૬ના રોજ ૯ વર્ષ ૩ મહિના અને ૧૩ દિવસની સજા ભોગવી છે, જેનો અર્થ છે કે આજની તારીખે અપીલકર્તાઓએ ૯ વર્ષ ૧૧ મહિનાની સજા ભોગવી છે. જે હકીકતો અને સંજોગો કે જેમાં ગુનો કરવામાં આવ્યો છે તેને ધ્યાનમાં રાખીને, કલમ ૩૦૪ ભાગ I આઈ. પી. સી. હેઠળ સુધારેલી સજા માટે, સજાને અગાઉથી પસાર થયેલા સમયગાળામાં સુધારવામાં આવી છે."

૩૫. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે ગુરમુખ સિંહ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં કોર્ટે આરોપીઓને યોગ્ય સજા આપતા પહેલા ધ્યાનમાં લેવા જરૂરી પરિબલો પર વિસ્તૃત વર્ણન કર્યું છે. કેસની હકીકતો પર, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૨૧. તાત્કાલિક કિસ્સામાં, આ ઘટના ક્ષણના ઉશ્કેરાટમાં બની હતી. માત્ર અપીલકર્તા ગુરમુખ સિંહે એક પણ લાઠીચાર્જ કર્યો હતો. અન્ય આરોપીઓએ કોઈ ખુલ્લેઆમ કૃત્ય કર્યું નથી. અપીલકર્તાના મનમાં મૃતકને એવી ઈજાઓ પહોંચાડવાનો કોઈ ઈરાદો અથવા પૂર્વધારણા નહોતી કે જે પ્રકૃતિના સામાન્ય માર્ગમાં મૃત્યુનું કારણ બની શકે. તબીબી પુરાવા સહિત સમગ્ર પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારો સ્પષ્ટ મત છે કે અપીલકર્તાની દોષિતતાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ ટકાવી શકાતી નથી, પરંતુ જે યોગ્ય કલમ હેઠળ અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવો જોઈએ તે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૪ ભાગ ૨ છે.

૨૨. અમે કેસ સાથે ભાગ લઈએ તે પહેલાં, અમે સ્પષ્ટપણે અવલોકન કરવા માંગીએ છીએ કે અમે એવું નિર્ધારિત કરી રહ્યા

નથી કે એક પણ ફટકો અથવા ઈજાના કોઈ પણ કિસ્સામાં, આરોપીને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ દોષિત ઠેરવી શકાતો નથી. એક જ ઈજાના કિસ્સામાં, દરેક કેસના તથ્યો અને સંજોગોને આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલા ધ્યાનમાં લેવા પડશે કે શું આરોપીઓને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૫ હેઠળ અથવા આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૪ ભાગ ૨ હેઠળ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવવા જોઈએ.

૩૬. બબન બંડુ પાટીલ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય (ઉપરોક્ત) માં પણ અપીલકર્તા વતી સર્વોચ્ચ અદાલતે કલમ ૩૦૦માં અપવાદ જ લાગુ કરવા માટે જરૂરી ઘટકોની ચર્ચા કર્યા પછી આધાર રાખ્યો હતો, જે નીચે મુજબ છે:

“૧૭. “૬. આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ માં અપવાદ જ અમલમાં લાવવા માટે તે સ્થાપિત કરવું પડશે કે આ કૃત્ય પૂર્વધારણા વિના, અચાનક ઝઘડા પર જુસ્સાની ગરમીમાં અચાનક લડાઈમાં ગુનેગારને અનુચિત લાભ લીધા વિના અને ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યા વિના કરવામાં આવ્યું હતું.

૭. કલમ ૩૦૦ આઈ. પી. સી. નો ચોથો અપવાદ અચાનક લડાઈમાં કરવામાં આવેલા કૃત્યોને આવરી લે છે.ઉપરોક્ત અપવાદ પ્રથમ અપવાદ દ્વારા આવરી લેવામાં ન આવતા કાર્યવાહીના કેસ સાથે સંબંધિત છે, જેના પછી તેનું સ્થાન વધુ યોગ્ય રહ્યું હોત.આ અપવાદ એક જ સિદ્ધાંત પર આધારિત છે, કારણ કે બંનેમાં પૂર્વગ્રહની ગેરહાજરી છે.પરંતુ, જ્યારે અપવાદ ૧ ના કિસ્સામાં સ્વનિયંત્રણનો સંપૂર્ણ અભાવ છે, અપવાદ ૪ ના કિસ્સામાં, ત્યાં માત્ર જુસ્સાની ગરમી છે જે પુરુષોના શાંત કારણોને ઢાંકી દે છે અને તેમને એવા કાર્યો કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે જે તેઓ અન્યથા નહીં કરે.અપવાદ ૧ ની જેમ અપવાદ ૪ માં ઉશ્કેરણી છે; પરંતુ કરવામાં આવેલી ઈજા તે ઉશ્કેરણીનું સીધું પરિણામ નથી.હકીકતમાં અપવાદ ૪ એવા કિસ્સાઓ સાથે વ્યવહાર કરે છે જેમાં ફટકો પડ્યો હોવા છતાં, અથવા વિવાદના મૂળમાં અથવા કોઈ પણ રીતે ઝઘડો થયો હોવા છતાં કોઈ ઉશ્કેરણી આપવામાં આવી હોય, તેમ છતાં બંને પક્ષોનું અનુગામી વર્તન તેમને અપરાધના સંદર્ભમાં સમાન ધોરણે મૂકે છે.'અચાનક લડાઈ' નો અર્થ પરસ્પર ઉશ્કેરણી અને બંને પક્ષો પર પ્રહાર થાય છે.પછી કરવામાં આવેલી હત્યા સ્પષ્ટ રીતે એકતરફી ઉશ્કેરણી માટે શોધી શકાતી નથી, ન તો આવા કિસ્સાઓમાં સમગ્ર દોષ એક બાજુ મૂકી શકાય છે.જો એમ હોય તો,

વધુ યોગ્ય રીતે લાગુ પડતો અપવાદ અપવાદ ૧ હશે.લડવા માટે અગાઉ કોઈ વિચાર-વિમર્શ કે સંકલ્પ નથી.અચાનક લડાઈ થાય છે, જેના માટે બંને પક્ષોને લગભગ દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે.એવું હોઈ શકે છે કે તેમાંથી એક તેને શરૂ કરે છે, પરંતુ જો બીજાએ તેને તેના પોતાના વર્તનથી ઉશ્કેર્યું ન હોત તો તેણે તેટલું ગંભીર વળાંક ન લીધો હોત.પછી પરસ્પર ઉશ્કેરણી અને ઉશ્કેરણી થાય છે, અને દરેક લડવૈયા સાથે જોડાયેલા દોષનો હિસ્સો વહેંચવો મુશ્કેલ છે.જો મૃત્યુ થાય તો અપવાદ ૪ ની મદદ લઈ શકાય છે:(એ) પૂર્વધારણા વિના; (બી) અચાનક લડાઈમાં; (સી) ગુનેગાર દ્વારા અનુચિત લાભ ઉઠાવ્યા વિના અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યા વિના; અને (ડી) લડાઈ માર્યા ગયેલા વ્યક્તિ સાથે થઈ હોવી જોઈએ.કેસને અપવાદ ૪ ની અંદર લાવવા માટે તેમાં ઉલ્લેખિત તમામ ઘટકો શોધવા જોઈએ.એ નોંધવું જોઈએ કે 'લડાઈ' થઈ રહી છે

અપવાદ ૪ થી કલમ ૩૦૦ આઈ. પી. સી. માં વ્યાખ્યાયિત નથી. લડાઈ કરવા માટે બે લે છે.જુસ્સાની ગરમી માટે જરૂરી છે કે જુસ્સો શાંત થવા માટે કોઈ સમય ન હોવો જોઈએ અને આ કિસ્સામાં, પક્ષોએ શરૂઆતમાં મૌખિક તકરારને કારણે પોતાને ક્રોધિત કર્યા છે.લડાઈ એ બે અને વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેની લડાઈ છે, પછી ભલે

તે હથિયારો સાથે હોય કે વગર.શું અચાનક ઝઘડો માનવામાં આવશે તે અંગે કોઈ સામાન્ય નિયમ ઉચ્ચારવો શક્ય નથી.તે હકીકતનો પ્રશ્ન છે અને ઝઘડો અચાનક થાય છે કે નહીં તે દરેક કેસની સાબિત હકીકતો પર આધાર રાખે છે.અપવાદ જ ની અરજી માટે, તે બતાવવા માટે પૂરતું નથી કે અચાનક ઝઘડો થયો હતો અને કોઈ પૂર્વધારણા નહોતી.તે આગળ બતાવવું આવશ્યક છે કે ગુનેગારએ અનુચિત લાભ લીધો નથી અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું નથી.જોગવાઈમાં વપરાયેલ 'અનુચિત લાભ' શબ્દનો અર્થ 'અયોગ્ય લાભ' થાય છે.

આ પાસાઓ ધીરજભાઈ ગોરખભાઈ નાયક વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય— (૨૦૦૩) ૯ એસસીસી ૩૨૨, પ્રકાશ ચંદ વિરુદ્ધ એચપી રાજ્ય (૨૦૦૪) ૧૧ એસસીસી ૩૮૧ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા છે. (એસસીસી પીપી.૩૮૩૮૪, પેરા ૬૭), બાયવરાપુ રાજુ વિરુદ્ધ એપી રાજ્ય (૨૦૦૭) ૧૧ એસસીસી ૨૧૮ અને હવા સિંહ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય—(૨૦૦૯) ૩ એસસીસી ૪૧૧."

૩૭. તેથી, આ અદાલતે ઉપરોક્ત ચુકાદાઓમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતોના આધારસ્તંભ પર વર્તમાન કેસની હકીકતો પર વિચાર કરવો

જરૂરી છે, જેથી એ નક્કી કરી શકાય કે આઈપીસીની કલમ ૪ થી કલમ ૩૦૦ ના અપવાદને લાગુ કરવા માટે જરૂરી ઘટકો કેસના તથ્યાત્મક મેટ્રિક્સમાં અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે નહીં.

૩૮. ફરિયાદીએ તેની ફરિયાદમાં આરોપી દ્વારા મૃતકના ગળા પર સિકલથી પ્રહાર કરવા તરફ દોરી ગયેલી ઘટનાઓનો આબેહૂબ ક્રમ આપ્યો છે.આ ઘટના સવારે ૮ વાગ્યે બની હતી.૩૦ સાંજે જ્યારે પીડબ્લ્યુ ૧ (ફરિયાદી) ના મજૂરોની ટીમ ટ્રક પર શેરડીના બંડલ ભરી રહી હતી.આરોપી ટ્રકના ઉપરના ભાગ પર ઊભો હતો જ્યારે મૃતક નીચે ઊભો હતો.મૃતકએ આરોપીને ઝડપથી કામ કરવાનું કહ્યું જેના પર આરોપીએ જવાબ આપ્યો કે તેણે આખો દિવસ ગરમીમાં કામ કર્યું હતું અને તે થાકી ગયો હતો.તેણે મૃતકને ઉતાવળ ન કરવા કહ્યું કારણ કે તે બીમાર પડી જશે.મૃતકએ ફરીથી આરોપીને ઉતાવળ કરવાનું કહ્યું જેના પર આરોપીએ મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો.ત્યારબાદ મૃતકએ આરોપીને પૂછ્યું, "શું તમે મને મારશો, કે શું?" મૃતક પણ ટ્રક પર ચઢવા લાગ્યો હતો.આરોપી, જેના હાથમાં પહેલેથી જ સિકલ હતી, તેણે નીચે પડી ગયેલા મૃતકના ગળા પર ઘા માર્યો હતો.ફરિયાદકર્તાનું નિવેદન તેની જુબાની દ્વારા પણ સમર્થન પામે છે.આ ઘટનાના સાક્ષી મૃતકના ભાઈ પીડબ્લ્યુરએ પણ આ વાતને સમર્થન આપ્યું છે.ઘટનાઓનો ક્રમ, તેથી, તે સ્પષ્ટ કરે છે કે આરોપી દ્વારા ફટકો મારવાનું કાર્ય પૂર્વધારણા વિના હતું.આરોપી અને મૃતક આખો દિવસ સાથે કામ કરતા હતા.જો

તે પૂર્વયોજિત કૃત્ય હોત, તો આરોપીએ દિવસના અંતે અન્ય કેટલાક મજૂરોની હાજરીમાં મૃતકને માર્યો ન હોત. જ્યારે ઝઘડો થયો ત્યારે સિકલ આરોપીઓના હાથમાં પહેલેથી જ હતી કારણ કે તેઓ શેરડી કાપતા હતા અને એવું નહોતું કે તે મૃતકની હત્યાના ઇરાદાથી હથિયાર લાવ્યો હતો. હકીકતો આગળ જણાવે છે કે આરોપી અને મૃતક વચ્ચે અચાનક ઝઘડો થયો હતો જેણે આ ઘટનાને જન્મ આપ્યો હતો. આરોપી અને મૃતક વચ્ચે ક્ષણે ક્ષણે બોલાચાલી થઈ હતી, જેના કારણે બોલાચાલી થઈ હતી, જેના કારણે મૃતકને ફટકો પડ્યો હતો. મૃતક આરોપી કરતાં નીચલા સ્તરે ઊભો હતો. હકીકતમાં, તે આરોપી ન હતો જેણે ઝઘડો શરૂ કર્યો હતો પરંતુ તે મૃતક હતો જેણે આરોપીઓને ઉતાવળ કરવાનું કહ્યું હતું. પ્રથમ વખત જ્યારે મૃતકએ આરોપીને ઉતાવળ કરવાનું કહ્યું ત્યારે મૃતકએ કહ્યું કે તે થાકી ગયો છે કારણ કે તેણે આખો દિવસ કામ કર્યું છે અને જો તે ઉતાવળ કરશે તો તે બીમાર પડી જશે. તેમ છતાં, મૃતકએ પુનરાવર્તન કર્યું કે આરોપીએ ઉતાવળ કરવી જોઈએ. જ્યારે આરોપીએ મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો, ત્યારે મૃતક ટ્રક પર ચઢવા લાગ્યો જ્યાં આરોપી ઊભો હતો અને કહ્યું, "શું તમે મને મારશો, કે શું?" તે સમયે આરોપીએ મૃતકને ફટકો માર્યો હતો. રેકૉર્ડ પરના પુરાવા સૂચવે છે કે આ ઘટના ક્ષણમાં જ બની હતી. અપીલકર્તાની તરફથી મૃતકને એવી ઈજા પહોંચાડવાનો કોઈ પૂર્વધારણા અથવા ઇરાદો નહોતો કે જે પ્રકૃતિના સામાન્ય માર્ગમાં મૃત્યુનું કારણ બની શકે. આરોપી દ્વારા માત્ર એક જ ફટકો મારવામાં આવ્યો હતો જે જીવલેણ સાબિત થયો હતો. આ કહેવાનો અર્થ એ

નથી કે એક પણ જીવલેણ ફટકો દોષિત ઠેરવવાને કલમ ૩૦૩ના કાર્યક્ષેત્ર હેઠળ લાવી શકે છે.જો કે, આવા કિસ્સામાં, મૃત્યુ અથવા શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો હેતુ નક્કી કરવો પડશે.આરોપીના મનમાં એક ઈરાદો રાખવામાં આવશે અને તે હત્યાના પૂર્વયોજિત કૃત્યને જન્મ આપશે.આ પોતે જ વ્યક્તિની હત્યાના વિચારની અગાઉની કલ્પના સૂચવે છે જે હેતુમાં ફેરવાય છે અને પૂર્વયોજિત હત્યામાં પરિણમે છે.આવું કૃત્ય ક્ષણના ઉશ્કેરાટમાં કરવામાં આવતું ન હોત કારણ કે સંબંધિત વ્યક્તિને મારી નાખવાનો પુરુષ અધિકાર આરોપીના મનમાં અંકુરિત થયો હોત.વર્તમાન કેસમાં આવી હકીકતો નથી જ્યાં આ ઘટના કોઈ પણ પૂર્વધારણા વિના, અચાનક બોલાચાલીના પરિણામે બની હતી.

૩૯. પુરાવા દર્શાવે છે કે આરોપીએ અનુચિત લાભ લીધો નથી અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યું નથી.તેણે ક્ષણના સ્પુર પર ફટકો માર્યો છે અને ભાગી ગયો છે, કદાચ કારણ કે તેને તેના કૃત્યની ગંભીરતાનો અહેસાસ થયો હતો.માર્યા ગયેલા વ્યક્તિ સાથે અચાનક લડાઈ થઈ હતી.તેથી, ઉપર જણાવેલા ચુકાદાઓમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા ધારવામાં આવેલ કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ને લાગુ કરવા માટે જરૂરી તમામ ચાર ઘટકો, એટલે કે, મૃત્યુ થાય છે (એ) પૂર્વધારણા વિના, (બી) અચાનક લડાઈમાં, (સી) ગુનેગારને અનુચિત લાભ લીધા વિના અથવા ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે કામ કર્યા વિના અને (ડી) જે

વ્યક્તિ માર્યા ગયા હતા તેની સાથે લડાઈ થઈ હતી, તે હાથમાં રહેલા કેસમાં હાજર છે.

૪૦. સુરૈન સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં, હકીકતો એ હતી કે આરોપી અને મૃતક જે લડતા જૂથો સાથે સંકળાયેલા હતા તેમની વચ્ચે કડવી દુશ્મનાવટ હતી.જો કે, સુપ્રીમ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે આ કેસ જ્ઞાનનો છે પરંતુ હત્યા અથવા જીવલેણ ઈજા પહોંચાડવાના હેતુથી નથી, તેથી, તે કલમ ૩૦૪, ભાગ ૧ હેઠળ આવશે. વર્તમાન કેસની હકીકતો વધુ સારી સ્થિતિમાં છે જ્યાં આરોપી અને મૃતક વચ્ચે અગાઉ કોઈ દુશ્મનાવટ અથવા મુકદ્દમો ન હતો.વર્તમાન કેસમાં પણ મૃતકની હત્યા કે જીવલેણ ઈજા પહોંચાડવાનો આરોપીનો કોઈ ઈરાદો નહોતો.

૪૧. શ્રી રોનક વધારાના સરકારી વકીલ તરીકે જાણીતા રાવલે અરુણ રાજ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્યો અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.આ એક એવો કેસ હતો જ્યાં સુપ્રીમ કોર્ટ આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૧ ની લાગુતા સાથે વ્યવહાર કરી રહી હતી, એટલે કે, શું ગંભીર ઉશ્કેરણી સમાન છે.વર્તમાન કેસમાં, અપવાદ ૧ નો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી અને અપીલકર્તાએ માત્ર અપવાદ ૪ પર આધાર રાખ્યો છે.જો કે, ઉપરોક્ત કેસમાં, કેટલાક અન્ય ચુકાદાઓનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, સર્વોચ્ચ

અદાલતે એવું માન્યું છે કે એવો કોઈ નિશ્ચિત નિયમ નથી કે જ્યારે પણ એક પણ ફટકો મારવામાં આવે, ત્યારે કલમ ૩૦૨ને આકર્ષિત કરવામાં આવશે નહીં.ત્યારબાદ તરત જ, સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૨૯. ઉપરોક્ત કિસ્સાઓ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે, પહેલા એ સાબિત કરવું જરૂરી છે કે શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો ઇરાદો હતો; અને જે ઈજા પહોંચાડવાનો ઇરાદો હતો તે પ્રકૃતિના સામાન્ય ક્રમમાં મૃત્યુનું કારણ બનવા માટે પૂરતું છે.રેકૉર્ડ પરના પુરાવા પરથી, તે ખૂબ જ સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તાનો ઇરાદો મૃત્યુનું કારણ બનવાનો હતો.આ તારણના પ્રકાશમાં, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા સ્પષ્ટ કરે છે કે કલમ ૩૦૪ ભાગ II આઈ. પી. સી. ને આકર્ષિત કરવામાં આવશે નહીં.આગળ પીડબ્લ્યુ-૧, તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં ભારપૂર્વક જણાવે છે કે મૃતકની છાતીમાં છરી વાગ્યા બાદ તેણે તેનો હાથ બહાર કાઢ્યો હતો.તે ખૂબ જ સંભવ છે કે મૃતકની આ કાર્યવાહીએ અપીલકર્તાને તેને ઘણી વખત છરી મારવાથી અટકાવ્યો હતો.આ દલીલ અમુક યોગ્યતાને પાત્ર હોઈ શકે છે જો અચાનક ઝઘડો થાય છે જે ક્ષણની ગરમીમાં થાય છે અને ત્યાં કોઈ ઇરાદાપૂર્વકનું આયોજન નથી.”

અરુણ રાજ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્યો અન્ય (ઉપરોક્ત) ની હકીકતો વર્તમાન કેસની હકીકતોથી સંપૂર્ણપણે અલગ હતી.અરુણ રાજમાં મૃતકએ આરોપીનું અપમાન કર્યું હતું અને આગલી રાત્રે ઉશ્કેરણીજનક શબ્દનો ઉપયોગ કરીને તેને ગાળો આપી હતી, ત્યારબાદ તેમાં અપીલકર્તા અને મૃતક વચ્ચે ઉગ્ર ચર્ચા થઈ હતી.આરોપીઓએ બીજા દિવસે મૃતક પર હુમલો કર્યો હતો.તેમાં અપીલકર્તા અને મૃતક વચ્ચે અચાનક ઝઘડો થયો હતો.અપીલકર્તાએ તેની લુંગીમાં રસોડાની છરી છુપાવી હતી અને બીજા દિવસે મૃતકના ખાટલા તરફ ગયો હતો અને જ્યારે મૃતક સૂઈ રહ્યો હતો ત્યારે છાતીની જમણી બાજુએ ઘા માર્યો હતો.આ રીતે, અગાઉના દિવસે મૃતકના હાથે થયેલા અપમાનનો બદલો લેવા માટે અપીલકર્તા તરફથી યોગ્ય વિચાર-વિમર્શ કરવામાં આવ્યો હતો.અરુણ રાજમાં કેસની વાસ્તવિક સ્થિતિ વર્તમાન કેસમાં દેખાતી નથી જ્યાં ઉગ્ર બોલાચાલી પછી ક્ષણના ઉશ્કેરાટ પર ફટકો મારવામાં આવ્યો હતો.

૪૨. લર્નડ એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે વિશાલ સિંહ વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસ પર આધાર રાખ્યો છે.આ કેસ તેના પોતાના તથ્યો પર વળ્યો જે ચુકાદાના નીચેના અવતરણ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે:

“૧૨. તાત્કાલિક કેસમાં ઉચ્ચ અદાલતે નોંધ્યું હતું કે અપીલકર્તા આરોપી છરીથી સજ્જ હતો અને તેના મિત્રો સાથે ઊભો હતો અને

મૃતક અને પીડબ્લ્યુ કનો સામનો કર્યો હતો.તેમને ચોર ગણાવવામાં આવ્યા હતા અને તેમને ગાળો આપ્યા પછી, આરોપી વ્યક્તિઓએ તેમના લોકોની શોધ શરૂ કરી હતી, જેનો આદેશ વર્તમાન અપીલકર્તાએ આપ્યો હતો.જ્યારે મૃતકએ વિરોધ કર્યો ત્યારે તેને માત્ર માર જ મારવામાં આવ્યો ન હતો, પરંતુ તેની છાતી પર એટલી જોરથી જીવલેણ ઈજા પાડ કરવામાં આવી હતી કે તે ફેફસાના નીચલા ભાગ સુધી અને પેરિકાર્ડિયમ સુધી પાડ ઘૂસી ગયું હતું, જેના પરિણામે તેનું મૃત્યુ થયું હતું.પક્ષકારો વચ્ચે અચાનક લડાઈ અથવા અચાનક ઝઘડો અથવા ઝઘડા થયા હોવાના કોઈ પુરાવા મળ્યા ન હતા.મૃતક અને પીડબ્લ્યુ ક અને ૭ નો અધિકાર હતો કે તેઓ તેમની વ્યક્તિગત શોધનો પ્રતિકાર કરે કારણ કે તેઓ સશસ્ત્ર ન હતા.આમ હોવાથી, આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ નો અપવાદ જ કેસના તથ્યોને લાગુ પડતો નથી.અપીલકર્તાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ મુજબ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો છે.

૧૩. અમને આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા મળતી નથી જે તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે."

સુપ્રીમ કોર્ટે નોંધ્યું છે તેમ, પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ ઝપાઝપી અથવા અચાનક લડાઈ, ઝઘડા અથવા ઝપાઝપીનો કોઈ પુરાવો નથી, તેથી કલમ ૪ થી કલમ ૩૦૦ ના અપવાદને કેસની હકીકતો પર કોઈ લાગુ પડતી ન હતી અને તેમાં અપીલકર્તાની કલમ ૩૦૭ હેઠળની દોષિતતાને ખતેલ પહોંચાડવામાં આવી ન હતી. હાથમાં રહેલા કેસમાં, હકીકતો અલગ છે અને કેસને અપવાદ ૪ થી કલમ ૩૦૦ આઈ. પી. સી. ના કાર્યક્ષેત્રમાં લાવવા માટે જરૂરી તમામ ઘટકોની હાજરી દર્શાવે છે.

૪૩. જાણીતા વધારાના સરકારી વકીલે ધીરજભાઈ ગોરકભાઈ નાયક વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય (ઉપરોક્ત) પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જેમાં કલમ ૩૦૦ના અપવાદ-૪ની લાગુતા સંબંધિત કાયદાના સમાન સિદ્ધાંતોનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું છે, જે અગાઉ અહીં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે.

૪૪. રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના સંદર્ભમાં તમામ સંભવિત ખૂણાઓથી કલમ ૪ થી કલમ ૩૦૦ ના અપવાદને લાગુ કરવા અંગે સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના સિદ્ધાંતોના ટચસ્ટોન પર કેસની હકીકતોને કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારો વિચાર છે કે અપીલકર્તાને કલમ ૩૦૦ હેઠળ દોષિત ઠેરવી શકાયો ન હોત અને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ આજીવન કેદની સજા થઈ શકી ન હોત, કારણ કે તે દર્શાવવા માટે રેકૉર્ડ પર પુરાવાઓનો એક ટુકડો પણ નથી કે અપીલકર્તાનો મૃતકના મૃત્યુનું કારણ બનવાનો દૂરનો ઇશિદો પણ

હતો અથવા આવી શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો કોઈ ઇરાદો હતો તે જાણીને કે તે પૂરતી હશે. મૃત્યુનું કારણ બને છે.વર્તમાન કેસની હકીકતો એવી છે કે તેઓ કલમ ૩૦૦ હેઠળ કેસ લાવતા નથી, બીજું, ત્રીજું અથવા ચોથું, પરંતુ સંપૂર્ણપણે આઈપીસીની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ હેઠળ આવે છે. તેથી કલમ ૩૦ હેઠળ અપીલકર્તાની દોષિતતા સુધારવાને પાત્ર છે.

૪૫. અમે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તારણ પર પહોંચેલા નિષ્કર્ષ સાથે સહમત થવામાં અસમર્થ છીએ કે કલમ ૩૦૭ હેઠળ અપીલકર્તા સામેના ફરિયાદી પક્ષનો કેસ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત થયો છે, કારણ કે ટ્રાયલ કોર્ટે આ પાસાની અવગણના કરી હોવાનું જણાય છે કે અપીલકર્તાનો મૃતકને મારી નાખવાનો કોઈ ઇરાદો હતો અથવા ફટકો મારવાનું કૃત્ય પૂર્વયોજિત હતું તે સૂચવવા માટે રેકૉર્ડ પર કોઈ સામગ્રી નથી.

૪૬. એવું લાગે છે કે કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ના રક્ષણની વિનંતી ટ્રાયલ કોર્ટે સમક્ષ કરવામાં આવી ન હતી કારણ કે અમને આ પાસા અંગેના ચુકાદામાં કોઈ ચર્ચા મળી નથી.અપીલકર્તા વતી રજૂ કરાયેલી લેખિત રજૂઆતો, જે રેકૉર્ડ પર છે, તે પણ સૂચવતું નથી કે આ પાસાને પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું.જો કે, કાનૂની રજૂઆત હોવાથી, તે કોઈપણ સમયે ઉઠાવવામાં આવી શકે છે સમય.

૪૭. જેમ કે અમે તારણ કાઢ્યું છે કે કલમ ૩૦૫ હેઠળ અપીલકર્તાની દોષિતતા સુધારવાને પાત્ર છે, પ્રશ્ન એ રહે છે કે શું કલમ ૩૦૪ ભાગ ૧ અથવા ભાગ ૨ હેઠળ દોષિતતામાં ફેરફાર કરવો જોઈએ.

૪૮. અર્જુન એન્ડ અનદર સ્ટેટ ઓફ છત્તીસગઢ (ઉપરોક્ત) માં, જે અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યું છે, સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે કે જ્યારે ઇરાદો અને જ્ઞાન હોય, ત્યારે તે કલમ ૩૦૪ ભાગ ૧ હેઠળ કેસ હશે અને જો તે માત્ર જ્ઞાનનો કેસ હોય અને હત્યા અને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો કોઈ ઇરાદો ન હોય, તો કેસ કલમ ૩૦૪ ભાગ-૨ આઈ. પી. સી. હેઠળ આવશે. સુરૈન સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય (ઉપરોક્ત) માં પણ આ જ સિદ્ધાંતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો છે.

૪૯. સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા ઉપરોક્ત કાયદાના ઉચ્ચારણના પ્રકાશમાં વર્તમાન કેસની હકીકતોની તપાસ કરતા, અમને જાણવા મળ્યું છે કે વર્તમાન કેસમાં, અપીલકર્તાનો મૃતકની હત્યા અથવા શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો કારણ કે આ ઘટના અચાનક થયેલા ઝઘડાથી ક્ષણના ઉશ્કેરાટમાં બની હતી. રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની પૃષ્ઠભૂમિમાં અને સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાકીય સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં, વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડે તે રીતે, કેસની વાસ્તવિક સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતા, અમે અનિવાર્ય નિષ્કર્ષ પર પહોંચીએ

છીએ કે અપીલકર્તા આરોપીનું કૃત્ય પૂર્વયોજિત કૃત્ય ન હતું અને અપીલકર્તાનો મૃતકને મારી નાખવાનો અથવા તેને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો.આ ઘટના અચાનક થયેલા ઝઘડા પછી ક્ષણની ગરમીમાં બની હતી.અપીલકર્તાએ ફૂર અથવા અસામાન્ય રીતે વર્તન કર્યું ન હતું અથવા મૃતકનો અનુચિત લાભ લીધો ન હતો.કલમ ૩૦૦ આઈ. પી. સી. ના અપવાદ ૪ ના આહ્વાન માટે જરૂરી તમામ ઘટકો વર્તમાન કેસમાં આકર્ષાય છે.ઉપરોક્ત કારણોસર, અપીલકર્તા આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ નો લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૫૦. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશમાં આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપીને ફેરફાર કરવો જરૂરી છે.

૫૧. તેથી, અમે નીચેનો આદેશ પસાર કરીએ છીએ:

૧) અપીલ આંશિક રીતે માન્ય છે.

૨) ૨૦૧૧ના સેશન્સ કેસ નં.૧૦૮ માં વિદ્વાન પમા (એડ-હોક) એડિશનલ સેશન્સ જજ, સુરત દ્વારા આપવામાં આવેલા ૨૭.૦૩.૨૦૧૨ ના ચુકાદા અને આદેશમાં એ હદ સુધી ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે કે અપીલકર્તાની દોષિતતાને આઈપીસીની કલમ ૩૦૫ને બદલે કલમ ૩૦૪ ભાગ-૨ હેઠળ એકમાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવે.

૩) કેસની હકીકતો પર નજર કરીએ તો, દસ વર્ષની કેદની સજા ન્યાયના અંતને પૂર્ણ કરશે.

પર. આર એન્ડ પી તરત જ સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટમાં પરત મોકલવામાં આવે.

(સુશ્રી અભિલાષા કુમારી, ન્યાયમુર્તિ.)

(એ. જે. શાસ્ત્રી, ન્યાયમુર્તિ.)

વિષય:-હત્યાના ગુનાને આઈપીસી કલમ ૩૦૪ ભાગ-૨ હેઠળ દોષિત માનવવધમાં બદલવા અંગેનો ચુકાદો.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*